

«Пісьменнікі – ураджэнцы роднага краю»: Вынікі праекта

3 верасня 2022 года па снежань 2023-га ў Мінскай вобласці рэалізоўваўся абласны літаратурна-краязнаўчы праект «Пісьменнікі – ураджэнцы роднага краю» на стварэнне лепшага віртуальнага рэсурсу пра пісьменніка-земляка на афіцыйных сайтах бібліятэк.

Асновай для яго стварэння стаў асветніцкі праект «На хвалі часу, у плыні жыцця» (2019 – 2023), які рэалізоўваўся Нацыянальнай бібліятэкай Беларусі сумесна з партнёрамі. Ініцыятарам абласнога праекта выступіла Мінская абласная бібліятэка імя А. С. Пушкіна. Рэалізоўваўся ініцыятыва бібліятэкамі Міншчыны сумесна з Дзяржаўным музеем гісторыі беларускай літаратуры і яго філіяламі, Беларускай дзяржаўнай архівам-музеем літаратуры і мастацтва, Выдавецкім домам «Звязда» (газетай «Літаратура і мастацтва»), Саюзам пісьменнікаў Беларусі, часопісам «Полымя» і Беларускай дзяржаўнай акадэмічным тэатрам юнага гледача.

Гэты праект – адна з формаў краязнаўчай дзейнасці, задачай якой з’яўляецца захаванне памяці пра пісьменнікаў-землякоў праз рэалізацыю разнастайных мерапрыемстваў: святочных імпрэз; літаратурных і мастацкіх конкурсаў; правядзенне круглых сталаў і прэзентацый; падрыхтоўку кніжных выстаў пісьменнікаў і гучных чытанняў іх мастацкіх кніг; удзел у навуковых канферэнцыях, дзе ёсць магчымасць падзяліцца вопытам і расправесці пра свае ініцыятывы; кантактаванне з роднымі пісьменнікаў; стварэнне літаратурных экспазіцый – музейных куткоў, прысвечаных знакамітым землякам і іншым формы. Такая форма праектнай дзейнасці на сённяшні дзень вельмі запатрабаваная сярод буйных бібліятэчных сетак. Яна спрыяе не толькі рэалізацыі краязнаўчай дзейнасці, але і дазваляе палепшыць імідж і рэйтынг бібліятэчнага сайта, павялічыць колькасць віртуальных наведванняў.

Стварэнне віртуальнага музея, кабінета ці старонкі пісьменніка патрабуе збору матэрыялаў, кантактавання з музеямі і архівамі краіны; для падачы матэрыялаў у інтэрнэт-прасторы – выканання пэўных патрабаванняў і, у першую чаргу, магчымасці ажыццяўлення такой працы сіламі супрацоўнікаў бібліятэкі. У планах Мінскай абласной бібліятэкі імя А. С. Пушкіна – падрыхтоўка выдання «Мемарыяльныя віртуальныя музеі на сайтах бібліятэк: метадычныя рэкамендацыі па стварэнні», да рэалізацыі якога далучаны бібліятэкі-ўдзельніцы абласнога конкурсу. Для таго, каб

падштурхнуць бібліятэчных супрацоўнікаў, навучыць і дапамагчы ў стварэнні віртуальных праектаў, былі арганізаваны майстар-класы, прайшлі круглы стол «Віртуальныя музеі, інфармацыйныя рэсурсы публічных бібліятэк» і абласны семінар «Продвигание чтения: организация информационного пространства в библиотеке».

У 2022 годзе ў Мінскай вобласці сваімі віртуальнымі рэсурсамі пра пісьменнікаў маглі пахваліцца не так шмат бібліятэк, сярод самых яркіх трэба адзначыць віртуальны музей Паўлюка Труса, створаны Уздзенскай цэнтральнай раённай бібліятэкай у 2015 годзе, і віртуальны кабінет Фёдора Гурыновіча, які зроблены сумесна з пісьменнікам на сайце Салігорскай раённай цэнтральнай бібліятэкі з 2020 года.

Праектам зацікавіліся многія раённыя бібліятэкі Мінскай вобласці; прычыны прыняцця удзелу ў ім у кожнай былі свае. Так, Слуцкая раённая цэнтральная бібліятэка шматгадоў ушаноўвае памяць дзіцячага пісьменніка Васіля Віткі (1911 – 1996), з 2008 года праходзяць штогадовыя Майскія Віткаўскія чытання. Сёлета ў рамках акцыі «Культурная сталіца Беларусі горад Слуцк» удалося заклаці алею Васіля Віткі з адкрыццём памятнага каменя, якая знаходзіцца на паўднёвым уз’ядзе імя творцы. Стварэнне віртуальнага музея на сайце цэнтральнай бібліятэкі, які сабраў бы ўвесь фактаграфічны і бібліяграфічны матэрыял пра пісьменніка, было даўно ў планах, і конкурс падштурхнуў да ажыццяўлення задуманага.

Памятны камень Васіля Віткі.
Фота Т. Лаўрык

Лагойская раённая цэнтральная бібліятэка сёлета запусціла афіцыйны сайт, пакуль ён толькі напаяўняецца новымі матэрыяламі. Праца над новымі інфармацыйнымі рэсурсамі, якія будуць спрыяць росту віртуальных наведванняў сайта, вельмі неабходна. Таму збіраліся матэрыялы па творчасці і ўшанаванні памяці на Лагойшчыне земляка – на-

Пасяджэнне сяброў журы абласнога конкурсу. 12.12.2023. Фота І. Танчаровай

роднага паэта Беларусі Ніла Гілевіча (1931 – 2016).

Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І. Х. Каладзева стварыла віртуальны музей пісьменніка-земляка Леаніда Рашкоўскага (1937 – 1994), які змяшчае поўныя тэксты кніг пісьменніка, яго публіцыстыку, алічбаваныя матэрыялы пра яго. У мэтах прасоўвання рэсурсу супрацоўнікі бібліятэкі плануюць стварэнне віртуальнага клуба літаратараў-«карчагінцаў» (пісьменнікаў, якія маюць інваліднасць). Зараз калектыў бібліятэкі ўзяўся за рэалізацыю ідэі стварэння Мемарыяльнай літаратурнай прэміі імя Л. Рашкоўскага «Преодоление».

12 снежня ў Мінскай абласной бібліятэцы імя А. С. Пушкіна прайшло пасяджэнне сяброў журы конкурсу. У яго склад уваходзілі спецыялісты абласной бібліятэкі і прадстаўнікі з іншых бібліятэк, далучаныя ў якасці незалежных экспертаў: галоўны бібліятэкар аддзела суправаджэння інтэрнэт-партала Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі Ганна Солушка і старшы навуковы супрацоўнік Цэнтра даследаванняў старадрукаваных выданняў і рукапісаў Цэнтральнай навуковай бібліятэкі імя Якуба Коласа Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі Мікола Трус. Запрашэнне спецыялістаў з іншых устаноў дало магчымасць найбольш аб’ектыўна ацаніць віртуальны кантэнт. Журы прааналізавала ўсе пададзеныя на конкурс праекты і адзначыла іх станоўчыя і адмоўныя якасці.

На конкурс свае працы прадставілі: Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І. Х. Каладзева, Лагойская раённая цэнтральная бібліятэка, Маладзечанская цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Багдановіча, Мінская раённая цэнтральная бібліятэка, Салігорская раённая цэнтральная бібліятэка, Слуцкая раённая цэнтральная бібліятэка, Смалявіцкая цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма

Багдановіча, Старадарожская раённая цэнтральная бібліятэка, Уздзенская цэнтральная раённая бібліятэка імя Паўлюка Труса.

Дыплом 1-й ступені за стварэнне лепшага віртуальнага рэсурсу пра пісьменніка-земляка атрымалі: Слуцкая раённая цэнтральная бібліятэка – за віртуальны музей Васіля Віткі «Народжаны пад знакам паэзіі» і Салігорская раённая цэнтральная бібліятэка – за віртуальны кабінет Фёдора Гурыновіча, які быў значна перапрацаваны за час дзейнасці праекта «Пісьменнікі – ураджэнцы роднага краю».

Дыплом 2-й ступені атрымала Уздзенская цэнтральная раённая бібліятэка за віртуальны музей Паўлюка Труса, які таксама вельмі актыўна напаяўняўся і дапрацоўваўся ў 2022 – 2023 гадах.

Дыплом 3-й ступені атрымалі: Маладзечанская цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Багдановіча – за рэсурс «Пісьменнік дабыні і шчырасці: віртуальны музей Янкі Галубовіча» і Лагойская раённая цэнтральная бібліятэка – за «Віртуальны музей народнага паэта Беларусі Ніла Гілевіча».

Заахвочвальнымі дыпламамі былі адзначаны: Барысаўская цэнтральная раённая бібліятэка імя І. Х. Каладзева – за ўклад у развіццё літаратурнага краязнаўства («Віртуальны музей Леоніда Рашкоўскага»), Мінская цэнтральная раённая бібліятэка – за актыўную працу па папулярызацыі віртуальнага

музея Язэпа Пушчы, Смалявіцкая цэнтральная раённая бібліятэка імя Максіма Багдановіча – за даследчую працу ў рамках віртуальнага музея Міколы Нікановіча, Старадарожская раённая цэнтральная бібліятэка – за паспяховы старт пры стварэнні віртуальнай старонкі Міхася Парахневіча.

Усе прадстаўленыя на конкурс віртуальныя рэсурсы будуць далучаны на сайт Мінскай абласной бібліятэкі ў раздзел «Краязнаўчы цэнтр» (літаратурнае краязнаўства). Таксама для пераможцаў, якія занялі першае і другое месца, рэкамендавана далейшая папулярызацыя сваіх рэсурсаў на абласных, рэспубліканскіх і міжнародных бібліятэчных навукова-практычных мерапрыемствах.

Мінская абласная бібліятэка таксама далучылася да конкурсу па-за яго межамі. На новым сайце бібліятэкі размешчаны віртуальны музей Максіма Багдановіча, падрыхтаваны сумесна з Літаратурным музеем Максіма Багдановіча і Беларускай дзяржаўнай архівам-музеем літаратуры і мастацтва. Праца над рэсурсам будзе працягвацца, плануецца далучэнне матэрыялаў з іншых устаноў, якія ўшаноўваюць памяць паэта.

Мы ўдзячны нашым партнёрам, даследчыкам, пісьменнікам, якія сумесна з публічнымі бібліятэкамі Мінскай вобласці працавалі над праектам «Пісьменнікі – ураджэнцы роднага краю», што завяршыў сваю працу папулярызацыі вынікамі.

Таццяна ЛАЎРЫК

